

[Niels Kr. Nielsen.]

mands, også fattig mands ret at få adgang til selvstændigt hjem og virke. Derfor kan jeg ikke lade være med nu, da vi behandler dette lovforslag, at pege på det, som de danske husmænd for omtrent 50 år siden udtalte i deres sociale program, hvori de i stedet for de skatter, som dengang var under optræk, krævede en afgift, der hvilede direkte på jorden, for derigennem at trykke jordpriserne ned. Man er gået den modsatte vej; gennem direkte og indirekte skatter har man fordyret arbejderens forbrug, byggeomkostningerne og alt det, der er nødvendigt til start af selvstændige hjem. Det er den udvikling, vi har været underkastet siden da, og det er følgerne af denne udvikling, vi nu står overfor. Det kan godt kaldes et noget trist fremtidsperspektiv, forsåvidt som forholdene bliver vanskelige den dag, der kommer nedgangstider.

Jeg kan dog slutte mig til det ærede medlem hr. Aage Fogh, når han siger, at hvis vi ikke havde denne lovgivning, ville det være endnu vanskeligere for de unge, idet de så skulle købe hjem ude i det frie marked; og ud fra den betragtning, at lovforslaget dog indeholder en ventil, hvorved en del af Danmarks unge kan få selvstændige hjem i stedet for de arbejderboliger, som det andet af de her foreliggende lovforslag, som jeg i og for sig også kan anbefale, drejer sig om — det er jo en kedelig udvikling, at man kommer bort fra de selvstændige hjem og spiser mange af de dårligt stillede unge af med arbejderboliger i stedet —, kan også jeg anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig behandling, så ingen ikke skal trække ud, som den gjorde i fjor, hvorved administrationen sinkedes og det gik ud over de mennesker, der søgte lån i henhold til denne lovgivning.

Fuglsang: Også jeg kan på mit partis vegne anbefale disse lovforslag til hurtig gennemførelse, fordi de dog i nogen grad giver unge lejlighed til at få en selvstændig ejendom. Samtidig vil jeg dog benytte lejligheden til at knytte visse bemærkninger til forslagene, som de her foreligger.

Begge lovforslag byder på visse forhøjelser af lånesatserne, hvilket er en naturlig følge af den almindelige prisstigning, som har fundet sted i det forløbne år, men de samlede beløb, der stilles til rådighed, er stort set de samme, og dette finder jeg betænkeligt. Jeg mener nemlig, at forholdene har udviklet sig sådan, at der er al mulig grund til at fremskynde oprettelsen af nye ejendomme, nye hjem på landet.

Behovet herfor stiger jo, ikke mindst fordi storbrugene som følge af mekaniseringen i stadigt stigende grad skyder arbejdskraft fra sig og arbejdsløsheden som følge heraf vokser. Herom vidner den kendsgerning, som det ærede medlem hr. Fibiger nævnte, at alene i de sidste år har landbruget skudt mere end 90 000 arbejdere, d. v. s. henimod $\frac{1}{3}$ af den samlede arbejderbestand, fra sig. Sådan er den faktiske udvikling på landet, den, som må danne baggrunden for de lovforslag, vi behandler her.

Der tales i øjeblikket en hel del om, at landboudommens plads er på landet, og man taler strenge, advarende ord mod dem, som har til hensigt at flytte ind til byerne. For ikke længe siden kunne man i hele dagspressen læse om den landskendte Kofoeds velmente forsøg på at etablere et samarbejde med landkommunerne med nedsættelse af komiteer, foredrag og andet, for derved at hindre de unge på landet i at følge lysten til at strømme ind til byernes lysreklamer, natteliv og biografer, og hvad der ellers findes herinde. Den slags er smukt og ædelt og formentlig også velment, men det er jo fjernt fra virkeligheden og den verden, vi lever i. Det er nemlig ikke gode råd og advarsler, de unge, der vokser op på landet, har brug for, men det er en effektiv hjælp og virkelige muligheder for at bygge sig en fremtid derude, hvor de er født og vokset op, og ved det fag, som de i nogen grad har dygtiggjort sig i. Det er ikke først og fremmest storbylivet som sådant, der drager, men det forholder sig simpelt hen sådan, at ethvert ansvarsbevidst ungt menneske spørger sig selv: Hvilke muligheder har jeg for fortsat at eksistere, at stifte familie og eventuelt få eget hjem ude på landet? Det er ikke nok at spise landboudommen af med smukke erklæringer om, at nu gælder det om at dygtiggøre sig og at være sparsommelig og alt det, vi kender så udmærket. De unge stiller sig også det spørgsmål: Hvad kan vi få ud af vor sparsommelighed, hvordan kan vi få lejlighed til at nyttiggøre vor faglige dygtighed? Og her må man sige, at svaret er nok så nedslående.

Svaret gives bl. a. af dette høje ting ved de beløb, som stilles til rådighed til oprettelse af nye hjem gennem en lovgivning som den, vi behandler her i dag, og svaret gives af hele den udvikling, som udstykningssagen har været inde i de senere år, ikke mindst under og efter krigen. I mere end 50 år har staten støttet udstykningen her i Danmark. I ca. 50 år har den danske husmandsbevægelses samlede kræfter været sat